

VILL DU VETA MER?

När den allmänna förklaringen antogs lades grunden för hela det system av rättigheter som finns idag. Deklarationen uttrycker en gemensam vilja till förverkligandet av ett jämlikt samhälle. Deklarationen inleds med:

...eftersom erkännandet av det inneboende värdet hos alla medlemmar av människosläktet och av deras lika och oförytterliga rättigheter är grundval för frihet, rättvisa och fred i världen.

och fortsätter i artikel 1:

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter...

Dessa ord betonar att grunden för de mänskliga rättigheterna är jämlikhetstanken och att människor ska behandlas lika. De mänskliga rättigheterna säger inte att en rättighet är viktigare än någon annan. Det görs ingen skillnad mellan olika typer av rättigheter – alla är lika viktiga.

Jämlikhet och likabehandling är två termer vars betydelse dock inte är alldeles självklar. Ett vanligt sätt att beskriva jämlikhet är att det just handlar om att alla människor har samma värde och rätt. Samtidigt finns det många olika tolkningar om vad jämlikhet egentligen är och innebär. För vad är det som ska vara jämlikt? Är det inkomster, möjligheter, rättigheter, friheter eller livschanser som ska vara jämlika? Vissa menar exempelvis att samhället är jämlikt om alla människor har tillgång till samma grundläggande rättigheter och är lika inför lagen. Andra menar att verklig jämlikhet kräver att alla måste ha samma **förutsättningar** att tillgodogöra sig sina rättigheter. Det betyder att samhället kanske behöver lägga mer resurser på åtgärder som stödjer en viss grupp istället för att behandla alla medborgare exakt lika. En person med en funktionsnedsättning kanske behöver stöd- och anpassningsåtgärder för att kunna genomföra sin skolgång på ett bra sätt. Först då ett sådant stöd finns kan alla tillgodogöra sig rätten till utbildning. När det talas om ett likabehandlingsarbete brukar det syfta på det arbete som görs för att säkerställa att alla ska ha lika villkor.

Vill du veta ännu mer? Läs vidare här:

- Lika i värde och rättigheter: om mänskliga rättigheter
- Människorätt: grundbok om mänskliga rättigheter